NITO

Helse- og omsorgsdepartementet

3. mars 2022

Deres ref.: 22/694

Høring – Forlengelse av reglene for koronasertifikat

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med mer enn 96 000 medlemmer i alle sektorer i arbeidslivet.

Det vises til departementets høringsnotat om forlengelse av virketiden for de midlertidige bestemmelsene om koronasertifikat i smittevernloven kapittel 4A.

Departementet viser til at bestemmelsen i § 4A-2 er ment å tydeliggjøre skillet mellom lovens bestemmelser om smitteverntiltak og bruk av koronasertifikatet som dokumentasjon. Etter NITOs vurdering, er det imidlertid ikke mulig å vurdere spørsmålet om forlengelse av virketiden for koronasertifikat løsrevet fra spørsmålet om smitteverntiltak.

NITO vil i det følgende redegjøre for vårt syn på spørsmålet om forlengelse av bestemmelsene om *innenlands* bruk av koronasertifikat, særlig rettet mot arbeidslivet.

Smitteverntiltak som innføres etter smittevernloven § 1-5 skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Tiltak kan ikke brukes når det vil være et uforholdsmessig inngrep.

I høringsnotatet (side 27) uttaler departementet at «(m)ed økende kunnskap om at vaksinene har begrenset effekt mot smittespredning med omikronvarianten, vil kontaktreduserende tiltak rettet mot uvaksinerte i dagens situasjon først og fremst være aktuelt for å redusere de uvaksinertes individuelle risiko for alvorlig sykdom og dermed sykehusinnleggelser.»

NITO anser at differensierte smitteverntiltak vil være uforholdsmessige i en situasjon hvor siktemålet kun er å redusere de uvaksinertes individuelle risiko for smitte. NITO kan derfor ikke se at det lenger er behov for å forlenge de midlertidige bestemmelsene om innenlands bruk av koronasertifikat.

NITO viser for øvrig til sin høringsuttalelse av 12. mai 2021, hvor vi påpekte at forskjellsbehandling i arbeidslivet på grunnlag av manglende fremvisning av koronasertifikat ikke vil være lovlig.

NITO vil presisere at vi er enig med departementet (notatet side 36) i at eventuell bruk av koronasertifikat på arbeidsplassen ikke kan skje uten at dette har direkte hjemmel i lov eller forskrift med hjemmel i en annen bestemmelse i smittvernloven. NITO er også enig med departementet i at bruk av koronasertifikat ikke kan skje med hjemmel i arbeidsgivers styringsrett (notatet side 11).

Ved vurderingen av bruk av differensierte smitteverntiltak – og koronasertifikat - i arbeidslivet, må det ses hen til den helt sentrale betydning det å inneha et arbeid har for den enkelte. Ethvert tiltak som kan medføre begrensninger i muligheten for å kunne skaffe seg arbeid eller å utøve sitt arbeid, må ha en særskilt sterk begrunnelse.

Vi viser i denne sammenhengen også til FHIs og Helsedirektoratets vurderinger (notatet side 27) som påpeker at «dersom det åpnes for differensiering og bruk av koronasertifikat, bør det gjelde ikke-essensielle arenaer …» En arbeidsplass vil åpenbart være en essensiell arena, hvor slik differensiering ikke bør skje.

Innføring av differensierte smitteverntiltak på en arbeidsplass kan medføre at personer som av helsemessige årsaker ikke har mulighet for å ta vaksine utestenges fra arbeidslivet. Differensierte smitteverntiltak kan derfor medføre en uønsket selektering i arbeidslivet, hvor personer som har et særskilt behov for vern blir de som utestenges. Konsekvensene for de personer som utestenges som følge av slike tiltak, vil kunne få langvarige negative konsekvenser for muligheten til å komme inn i arbeidslivet. Det forhold at vaksinering er frivillig, tilsier også i seg selv at det vil være betenkelig å forskjellsbehandle vaksinerte og uvaksinerte i arbeidslivet.

Det er NITOs erfaring at mange arbeidsgivere også i dag, uten lovhjemmel for dette, etterspør koronasertifikat for å kunne differensiere mellom arbeidstakere. Dersom ordningen med innenlands koronasertifikat videreføres, er det en stor risiko for at arbeidsgivere vil etterspørre dette, selv om det ikke er lovlig.

Basert på det ovenfor nevnte mener NITO at adgangen til bruk av innenlands koronasertifikat ikke bør forlenges og at det ikke bør innføres adgang til bruk av koronasertifikat i arbeidslivet.

Vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær